

Overgaves en Paalhechting van Jehsoe

Uit het eu-angelion van Markos, hoofdstukken 14, 15, en 16

Markos, hoofdstuk 14

⁴² ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ὁ παραδιδούς με ἤγγικε.

⁴² Ontwaak *jullie!*
Laten wij *wegvoeren*.

ἐγείρεσθε < ἐγείρω
ἄγωμεν < ἄγω

Let nu op!
Die mij overgeeft
heeft genaderd.

ἰδοὺ < ὁράω
παραδιδούς < παραδίδωμι (zie ook vers 44,)
ἤγγικε < ἐγγίζω

Joeda “die overgeeft” geeft Jehsoe over

vervolg Markos, hoofdstuk 14

⁴³ Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας, εἷς ὃν τῶν δώδεκα, καὶ μετ’ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

⁴³ En direct, nog *terwijl* hij praatte, komt Joeda, die één van de twaalf is, *er* zelf bij, en met hem veel gereupel met messen en houten (*dingen*), *daar* bij de opperpriesters en de schrijvers en de ouderen.

Judas

εὐθέως λαλοῦντος < λαλέω lallen / (informeel) praten
Ἰούδας παραγίνεται < παραγίνομαι
ὄχλος πολὺς
μαχαιρῶν < μάχαιρα ξύλων < ξύλον
ἀρχιερέων < ἀρχιερεύς
γραμματέων < γραμματεὺς Latijn: scriba
πρεσβυτέρων < πρεσβύτερος (vergroten trap van πρέσβυς)

⁴⁴ δεδῶκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὅν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν, καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς.

⁴⁴ Maar die hem overgeeft geeft een gezamenlijk afgesproken teken aan hen, zeggend:

Verrader

παραδιδούς < παραδίδωμι
σύσσημον < σύσσημον

Die ik zal liefhebben, hij is het.
Heers dan *over* hem!
En voer dan stevig weg!

φιλήσω < φιλέω
κρατήσατε < κρατέω
ἀπαγάγετε < ἀπάγω ἀσφαλῶς als ἄσφαλτος (asfalt) / onwankelbaar

⁴⁵ καὶ ἔλθῶν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει, Ῥαββί, ραββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

⁴⁵ En nu direct komend, nu naar hem toe gaand, zegt hij:

Rabbi, rabbi.

Ῥαββί, ραββί

En kuste hem toen hartelijk.

κατεφίλησεν < καταφιλέω letterlijk: neer-liefhebben / zie eerdere φιλέω (liefhebben)

⁴⁶ οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ’ αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

⁴⁶ Maar zij wierpen toen hun handen op over hem, en heersten toen *over* hem.

χεῖρας < χεῖρ

47 εἷς δὲ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισε τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

47 Maar één iemand
van *hen* die *zich* erbij op gesteld hebben,
dan een mes trekkend,
sloeg toen de slaaf van de opperpriester,
en nam toen de oor(lel) van hem weg.

παρεστηκότων < παρίστημι
σπασάμενος < σπάω
ἔπαισε < παίω
ἀφείλεν < ἀφαιρέω
δούλον < δούλος
ὠτίον < ὠτίον

48 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με;

48 En Jehsoe dan antwoordend, zei toen aan hen: *Jezus* Ἰησοῦς

Gingen jullie *er* nu (*op*) uit,
zoals tegen een plunderaar,
met messen en houten (dingen)
om mij dan samen *te* vatten? ...

ληστήν < ληστής

49 καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.

49 ... Iedere dag opnieuw was ik zelf bij jullie
in het heiligdom,
lerend,
en jullie heersten toen niet *over* mij.
Maar *dat is* met het doel dat de teksten
dan volgemaakt vervuld zouden worden.

καθ' ἡμέραν dagelijks / bij de dag = iedere dag opnieuw
ἱερῷ < ἱερόν < ἱερός vergelijk met ναός (godenwoning / tempel)
διδάσκων < διδάσκω
γραφαί < γραφή
πληρωθῶσιν < πληρώω

50 καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον.

50 En alle *mensen* die hem toen weg zonden
vluchten toen.

ἀφέντες < ἀφήμι
ἔφυγον < φεύγω

Eén of andere vluchtende naakte jonge man

vervolg Markos, hoofdstuk 14

51 Καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι.

51 En één, één of andere jonge man,
die toen met hem volgde,
had zich een fijn geweven kleeid omgeworpen
over *zijn* naaktheid.
En de jonge mannen beheersen hem. ...

νεανίσκος
ἠκολούθει < ἀκολουθέω
σινδόνα < σινδών
γυμνοῦ < γυμνός
περιβεβλημένος < περιβάλλω

52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνός ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

52 ... Maar dan het fijn geweven kleeid achter latend,
vluchtte *de* naakte toen weg van hen.

Verhoor door de opperpriester

vervolg Markos, hoofdstuk 14

⁵³ Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.

⁵³ En zij voerden Jehsoe toen weg naar de opperpriester.
En alle opperpriesters en *alle* ouderen en *alle* schrijvers
komen bijeen met hem.

(tegenwoordige tijd)

⁵⁴ καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.

⁵⁴ En Petros volgde hem toen van ver tot buiten
tot in de binnenplaats van de opperpriester.
En die was samen gezeten met de dienstknachten,
en die verwarmde zich bij het licht.

μακρόθεν

αὐλὴν < αὐλή

συγκαθήμενος < συγκαθήμεαι

ὑπηρετῶν < ὑπηρέτης

θερμαινόμενος < θερμαίνω

φῶς (dag)licht

⁵⁵ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὔρισκον.

⁵⁵ Maar de opperpriesters en heel de (raads)vergadering
zochten naar een getuigenverklaring van Jehsoe,
voor *om* hem dan ter dood *te* brengen.

ὅλον τὸ συνέδριον traditioneel: Sanhedrin

μαρτυρίαν < μαρτυρία

θανατῶσαι < θανατώω

⁵⁶ πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.

⁵⁶ Want veel mensen getuigden vals tegen hem,
en de getuigenissen waren niet gelijk.

ἐψευδομαρτύρουν < ψευδομαρτυρέω

⁵⁷ καὶ τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες

⁵⁷ En sommigen, die dan zelf opstonden,
getuigden vals tegen hem, zeggend:

ἀναστάντες < ἀνίστημι

⁵⁸ ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.

⁵⁸ Dat wij toen hoorden
terwijl hij zegt dat:

ἠκούσαμεν < ἀκούω

Ik zal deze tempel vernietigen
die door handen gemaakt *is*,
en gedurende drie dagen
zal ik een andere bouwen
die zonder handen gemaakt *is*.

καταλύσω < καταλύω letterlijk: neer-losmaken

ναὸν < ναός

χειροποίητον < χειροποίητος

τριῶν ἡμερῶν < ἡμέρα

οἰκοδομήσω < οἰκοδομέω

ἀχειροποίητον < ἀχειροποίητος

⁵⁹ καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

⁵⁹ Maar ook op die manier
was hun getuigenverklaring niet gelijk.

⁶⁰ και ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

⁶⁰ En de opperpriester, nu zelf opstaand, in het midden, vroeg Jehsoe toen, zeggend: ἐπηρώτησε < ἐπερωτάω

Antwoord jij niet één?
Wat getuigen zij tegen jou? καταμαρτυροῦσιν < καταμαρτυρέω

⁶¹ ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;

⁶¹ Maar hij zweeg.
En hij antwoordde er toen niet één.
Opnieuw vroeg de opperpriester hem, en zegt aan hem: ἐσιώπα < σιωπάω

Ben jij (de) Christos, de zoon van de geprezene? Χριστός υἱὸς εὐλογητοῦ < εὐλογητός

⁶² ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

⁶² Maar Jehsoe zei toen:

Ik ben.
En jullie zullen zelf de “zoon van de mens” waarnemen, zittend aan de rechterzijde van de macht, en komend met de wolken van de Oeranos. ἀνθρώπου < ἄνθρωπος
ἐκ δεξιῶν δυνάμεως < δύναμις
νεφελῶν < νεφέλη ook: nevel οὐρανοῦ < οὐρανός

⁶³ ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρειαίαν ἔχομεν μαρτύρων;

⁶³ Maar de opperpriester dan zijn tuniek scheurend, zegt: χιτῶνας < χιτῶν διαρρήξας < διαρρήγνυμι door-breken

Wat hebben wij nog nodig van getuigen? ... μαρτύρων < μάρτυς χρειαίαν < χρεία

⁶⁴ ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου.

⁶⁴ ... Jullie hoorden toen de blasfemie.
Wat toont hij zelf aan jullie? βλασφημίας < βλασφημία
φαίνεται < φαίνω

Maar alle mensen oordeelden toen vijandelijk tegen hem om een “onderworpen van de dood” te zijn. κατέκριναν < κατακρίνω
ἔνοχον < ἔνοχος blootgesteld θανάτου < θάνατος

⁶⁵ και ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, και περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, και κολαφίζειν αὐτόν, και λέγειν αὐτῷ,

Προφήτευσον· και οἱ ὑπηρέται ραπίσασιν αὐτόν ἔβαλλον.

⁶⁵ En sommigen begonnen toen op hem te spuwen, en zijn gezicht rondom bedekken, en hem oorvijgen geven en zeggen aan hem: ἐμπτύειν < ἐμπτύω
περικαλύπτειν < περικαλύπτω
κολαφίζειν < κολαφίζω

Profeteer nu! προφήτευσον < προφητεύω

En de dienstknechten troffen hem met klappen. ἔβαλλον < βάλλω werpen ραπίσασιν < ράπισμα

Petros ontkent ten zeerste

vervolg Markos, hoofdstuk 14

⁶⁶ Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν παιδικῶν τοῦ ἀρχιερέως,

⁶⁶ En *ondertussen* was Petros in de binnenplaats beneden.

Eén van de kleine meisjes van de opperpriester komt. ... παιδικῶν < παιδίσκη

⁶⁷ καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει,
Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα.

⁶⁷ ... En *zij* dan Petros, die zich warmt, waarnemend,
nu de blik op hem vestigend, zegt:

ἐμβλέψασα < ἐμβλέπω

Ook jij was met Nazarener Jehsoe.

Ναζαρηνοῦ < Ναζαρηνός vergelijk met Ναζωραῖος (Nazoreeër)

⁶⁸ ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων,
Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

⁶⁸ Maar hij was toen “bokkig”, loochenen
zeggend:

ἠρνήσατο < ἀρνεομαι

Ik heb niet waargenomen – *ik weet niet* –
en ik versta weet / ken niet wat jij zegt

ἐπίσταμαι

En hij ging toen *er* uit, buiten,
naar het voorportaal.
En toen riep een haan.

προαύλιον vestibule
ἀλέκτωρ

ἐφώνησε < φωνέω

⁶⁹ καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι
Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν.

⁶⁹ En het kleine meisje, hem dan waarnemend,
begon toen opnieuw *te* zeggen
met *hen* die *zich* erbij op gesteld hebben, dat:

ἤρξατο < ἄρχω

Deze is uit hen.

⁷⁰ ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ,
Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει.

⁷⁰ Maar hij was opnieuw “bokkig”.

En *hen* die *zich* erbij op gesteld hebben
met een kleine zeiden opnieuw aan Petros:

μικρὸν < μικρός

Jij bent echt uit hen.
Want jij bent ook een Galileeër.
Ook jouw spraak is gelijk.

ἀληθῶς < ἀληθής
Γαλιλαῖος iemand uit de landstreek Galilaia (Γαλιλαία)
λαλιά ὁμοιάζει < ὁμοιάζω

⁷¹ ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι
Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.

⁷¹ Maar hij begon toen *te* vervloeken en zweren, dat:

ἀναθεματίζειν < ἀναθεματίζω ὀμνύειν < ὀμνυμι

Ik heb niet waargenomen – *ik ken niet* –
die mens die jullie noemen.

⁷² καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτορ ἐφώνησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι
 Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δίς, ἀπαρνήσῃ με τρίς.
 καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

⁷² En toen riep een haan (van) een tweede keer.
 En Petros werd toen herinnert
 van de uitspraak die Jehsoe toen aan hem zei, dat:

ἐκ δευτέρου < δεύτερος
 ἀνεμνήσθη < ἀναμνήσκω
 ῥήματος < ῥῆμα

Voor een haan tweemaal roept,
 zal jij mij driemaal ontkennen.

δίς
 τρίς ἀπαρνήσῃ < ἀπαρνέομαι letterlijk: weg-bokkig-zijn

En zich dan er op stortend
 huilde hij.

ἐπιβαλὼν < ἐπιβάλλω op-werpen
 ἔκλαιε < κλαίω

Verhoor door Pilatos

Markos, hoofdstuk 15

¹ Καὶ εὐθέως ἐπὶ τῷ πρωῖ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.

¹ En direct tegen de vroege *morgen*,
 hielden de opperpriesters met de ouderen en schrijvers,
 en de hele (raads)vergadering,
 een raad.
 Zij dan Jehsoe bindend,
 droegen *hem* toen weg
 en gaven *hem* toen over aan Pilatos.

πρωῖ
 συμβούλιον
 δῆσαντες < δέω
 < παραδίδωμι

² καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος,
 Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ,
 Σὺ λέγεις.

² En Pilatos vroeg hem toen:

Ben jij de koning van de Joden?

βασιλεὺς Ἰουδαίων < Ἰουδαῖος

Maar dan antwoordend zei hij toen aan hem:

Jij zegt *het*.

³ καὶ κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο.

³ En de opperpriesters klaagden hem veel *dingen* aan.
 Maar hij antwoordde toen niet één.

κατηγοροῦν < κατηγορέω

⁴ ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων,
 Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; ἴδε, πῶσα σου καταμαρτυροῦσιν.

⁴ Maar Pilatos vroeg hem toen opnieuw, zeggend:

Antwoord jij niet één?
 Let nu op, zo velen van jou tegen getuigen!

⁵ ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

⁵ Maar Jehsoe antwoordde toen echt niet één meer, zo dat Pilatos zich *er* over verwonderde.

οὐκέτι οὐδὲν (dubbele ontkenning = echt niet)
θαυμάζειν < θαυμάζω

Barabbas

vervolg Markos, hoofdstuk 15

⁶ Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον, ὃνπερ ἠτοῦντο.

⁶ Maar gedurende een feest liet hij aan hen één geboeide los, juist degene die zij vroegen.

ἑορτὴν < ἑορτή
δέσμιον < δέσμιος = δεσμός
ὃνπερ < ὅσπερ
ἀπέλυεν < ἀπολύω
ἠτοῦντο < αἰτέω

⁷ ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.

⁷ Maar er was die Barabbas genoemd werd *die* gebonden was met mede-opstandelingen, ieder die in de *op*stand een moord gedaan had.

Βαραββᾶς (Joh. 18:40)
συστασιαστῶν < συστασιαστής
φόνον < φόνος
στάσει < στάσις het gaan staan

⁸ καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς αἰεὶ ἐποίει αὐτοῖς.

⁸ En het gepeupel, dan luid roepend, begon toen *te* vragen zoals hij *het* altijd deed aan hen.

ἀναβοήσας < ἀναβοάω
αἰεὶ

⁹ ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

⁹ Maar Pilatos antwoordde aan hen, zeggend:

Willen jullie dat ik voor jullie de koning van de Joden zal los laten?

¹⁰ ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδόκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.

¹⁰ Want het gewerd, omdat door afgunst de opperpriesters hem hadden overgegeven.

φθόνον < φθόνος
< παραδίδομι

¹¹ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

¹¹ Maar de opperpriesters schudde toen het gepeupel op, met het doel dat hij liever Barabbas zou los laten aan hen.

ἀνέσεισαν < ἀνασεῖω

¹² ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

¹² Maar Pilatos, antwoordend, zei toen opnieuw aan hen:

Dus wat willen jullie *dat* ik doe, die jullie de koning van de Joden noemen?

¹³ **οἱ** δὲ πάλιν **ἔκραξαν**,
Σταύρωσον **αὐτόν**.

¹³ Maar zij krijsten toen opnieuw:

ἔκραξαν < κράζω

Hecht hem nu aan de paal!

σταύρωσον < σταυρώω

¹⁴ **ὁ** δὲ Πιλάτος **ἔλεγεν** **αὐτοῖς**,
Τί γὰρ **κακὸν** **ἐποίησεν**;
οἱ δὲ περισσοτέρως **ἔκραξαν**,
Σταύρωσον **αὐτόν**.

¹⁴ Maar Pilatos zei aan hen:

Want wat *voor* slechts deed *hij* toen?

κακὸν < κακός

Maar zij krijsten toen veel meer dan normaal:

περισσοτέρως < περισσός

Hecht hem nu aan de paal!

¹⁵ **ὁ** δὲ Πιλάτος βουλόμενος **τῷ ὄχλῳ** **τὸ** **ικανὸν** **ποιῆσαι**, **ἀπέλυσεν** **αὐτοῖς** **τὸν** **Βαραββᾶν**· **καὶ**
παρέδωκε **τὸν** **Ἰησοῦν**, **φραγελλώσας**, **ἵνα** **σταυρωθῆ**.

¹⁵ Maar Pilatos, liever willend
voor het gepeupel het *genoegen* te doen,
liet toen aan hen Barabbas los.

βουλόμενος < βούλομαι
ικανὸν < ικανός (toe)reikend

En hij gaf toen Jehsoe over,
dan geselend,

< παραδίδωμι

met het doel dat hij nu aan de paal gehecht zou worden.

φραγελλώσας < φραγελλόω Latijn: flagellare

Bespotting of kroning?

vervolg Markos, hoofdstuk 15

¹⁶ **Οἱ** δὲ **στρατιῶται** **ἀπήγαγον** **αὐτόν** ἔσω **τῆς** **αὐλῆς**, **ὃ** **ἐστὶ** **πραιτώριον**, **καὶ** **συγκαλοῦσιν** **ὄλην**
τὴν **σπεῖραν**.

¹⁶ Maar de strijders voerden hem toen weg
binnen de binnenplaats.

στρατιῶται < στρατιώτης

Dat is het praetorium – *ambtswoning van de praetor* –
en zij riepen toen heel de speira – *het cohort* – samen.

πραιτώριον Latijn: praetorium

συγκαλοῦσιν < συγκαλέω

σπεῖραν < σπεῖρα

¹⁷ **καὶ** **ἐνδύουσιν** **αὐτόν** **πορφύραν**, **καὶ** **περιτιθέασιν** **αὐτῷ** **πλέξαντες** **ἀκάνθινον** **στέφανον**,

¹⁷ En zij duiken hem in purper.
En dan vlechtend, plaatsten *zij* rondom hem
een doornen corona, ...

ἐνδύουσιν < ἐνδύω

πορφύραν < πορφύρα

πλέξαντες < πλέκω

περιτιθέασιν < περιτίθημι

στέφανον < στέφανος

ἀκάνθινον < ἀκάνθινος

¹⁸ **καὶ** **ἤρξαντο** **ἀσπάζεσθαι** **αὐτόν**,
Χαῖρε, βασιλεῦ **τῶν** **Ἰουδαίων**.

¹⁸ ...en zij begonnen hem toen *te* groeten:

ἀσπάζεσθαι < ἀσπάζομαι

Verheug *je*, Koning van de Joden!

χαῖρε < χαίρω (in deze vorm is het ook een groet)

("Koning" is in vocatieve naamval, dus Jehsoe – koning van de Joden – wordt gegroet)

¹⁹ καὶ ἔτυπον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.

¹⁹ En zij sloegen op het hoofd van hem met een riet.
En zij spuwden op hem.
En de knieën zettend gaven zij de voetkus aan hem.

ἔτυπον < τύπτω κεφαλὴν < κεφαλή
καλάμῳ < κάλαμος
ἐνέπτυν < ἐμπτύω
γόνατα < γόνυ
προσεκύνουν < προσκυνέω (= een erkenning van hun god en koning)

²⁰ καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια. καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

²⁰ En zij bespotten hem daar toen, trokken hem toen het purper uit, en doken hem toen in de kledingstukken, de eigen *dingen*, en voeren hem uit met het doel dat zij hem nu aan de paal zouden hechten.

ἐνέπαιζαν < ἐμπαίζω er op spelen
ἐξέδυσαν < ἐκδύω
ἱμάτια < ἱμάτιον ἴδια < ἴδιος (onzijdig meervoud, dus: dingen)

Paalhechting van Jehsoe

vervolg Markos, hoofdstuk 15

²¹ Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμονα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

²¹ En zij dwingen (in bodedienst) één of andere Cyrenische Simoon *terwijl* die erlangs voerde, komend van *de* akker, de vader van Alexandros en Roephos, met het doel dat die dan zijn paal zou opnemen.

ἀγγαρεύουσι < ἀγγαρεύω in (bode)dienst dwingen
Σίμονα Κυρηναῖον < Κυρηναῖος Kurenaïos = van Cyrene (Κυρήνη)
παράγοντά < παράγω
ἀγροῦ < ἀγρός πατέρα < πατήρ
Ἀλεξάνδρου < Ἀλέξανδρος Ρούφου < Ροῦφος
ἄρῃ < αἶρω

²² καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, κρανίου τόπος.

²² En zij dragen hem naar *de* plaats Golgotha, dat is vertaald zijnd: *de* schedel plaats.

(tegenwoordige tijd) τόπον < τόπος Γολγοθᾶ
μεθερμηνευόμενον < μεθερμηνεύω vertolken
κρανίου < κρανίον

²³ καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἔσμυρνισμένον οἶνον· ὃ δὲ οὐκ ἔλαβε.

²³ En zij gaven aan hem een wijn die met mirre gekruid is *om te* drinken. Maar die nam hij toen niet.

ἐδίδουν < δίδωμι
ἐσμυρνισμένον < σμυρνίζω met mirre (σμίρνα) doen
πιεῖν < πίνω

²⁴ καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ.

²⁴ En *zij* hem dan aan de paal hechtend, deelden zij zijn kledingstukken uiteen, een lot werpend over dezen, wie wat dan *zou* opnemen.

διεμέριζον < διαμερίζω
κλῆρον < κληρος

²⁵ ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

²⁵ Maar het was het derde uur (*na zonsopgang*) en toen hechtte zij hem aan de paal.

ὥρα τρίτη < τρίτος

²⁶ και ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη,
Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

²⁶ En er was het opschrift van zijn aansprakelijkheid, schuld ἐπιγραφή αἰτίας < αἴτιος / αἰτία
er op geschreven zijnd: ἐπιγεγραμμένη < ἐπιγράφω

De koning van de Joden.

²⁷ και σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο ληστὰς, ἓνα ἐκ δεξιῶν και ἓνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.

²⁷ En samen met hem hechten zij
twee plundersaars aan de paal,
één aan *zijn* rechterzijde
en één aan zijn linkerzijde.

ἐκ δεξιῶν
ἐξ εὐωνύμων < εὐώνυμος

²⁸ και ἐπληρώθη ἡ γραφή ἣ λέγουσα,
Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.

²⁸ En de tekst werd toen volgemaakt, vervuld
zeggend:

En met wettelozen werd hij toen gerekend.

ἀνόμων < ἄνομος ἐλογίσθη < λογίζομαι ook: overwogen

²⁹ και οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινούντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, και λέγοντες,
Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναόν, και ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,

²⁹ En die er voorbij gaan
blasfemeerden hem,
bewegend schuddend hun hoofden,
en zeggend:

παραπορευόμενοι < παραπορεύομαι
ἐβλασφήμουν < βλασφημέω
κινούντες < κινέω

Oe-ah!

οὐά (uitroep van spottende verbazing)

Hij die de tempel vernietigd,
en in (een moment van) drie dagen bouwend. ...

ἡμέραις < ἡμέρα datieve naamval: een moment (geen exact aantal dagen)

³⁰ σῶσον σεαυτόν, και κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

³⁰ ... Red nu jezelf!
Ga nu naar beneden van de paal!

σῶσον < σφίζω

³¹ ὁμοίως δὲ και οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον,
Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι.

³¹ Maar eveneens ook de opperpriesters,
bespottend bij elkaar met de schrijvers, zeiden zij:

Andere *mensen* redde hij toen,
zichzelf kan hij niet redden. ...

³² ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν και
πιστεύσωμεν. και οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

³² ... Maak dat de Christos, de koning van Israel,
dan nú naar beneden van de paal komt,
met het doel dat wij dan zouden waarnemen en
wij dan *zouden* vertrouwen!

De laatste uren van de paalhechting

vervolg Markos, hoofdstuk 15

³³ Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἑνάτης.

³³ Maar *tijdens* terwijl het toen het zesde uur gewerd – zesde uur na zonsopgang is het begin van de middag – gewerd er toen een duisternis over heel de Grond – *het gehele aardoppervlak* – tot *het* negende uur – *dus tot de namiddag*.

ἕκτης < ἕκτος

(Luk. 23:44, Joh. 19:14)

σκότος

γῆν < γῆ

ἑνάτης < ἑννατος

³⁴ καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἑνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἐλωϊ, Ἐλωϊ, λαμμᾶ σαβαχθανί; ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, Ὁ Θεός μου, Ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες;

³⁴ En dat uur, het negende, riep Jehsoe toen luid met een groot stemgeluid, zeggend:

ἐβόησεν < βοάω

φωνῇ < φωνή

Elooi, Elooi,
lamma sabachthani?

Ἐλωϊ, Ἐλωϊ, λαμμᾶ σαβαχθανί; (Griekse schrijfwijze voor Aramees)

Dat is vertaald zijnd:

Mijn God, Mijn God,
Voor wat liet jij mij toen achter?

ἐγκατέλιπες < ἐγκαταλείπω

³⁵ καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἴδού, Ἡλίαν φωνεῖ.

³⁵ En sommigen van *hen* die *zich* erbij op gesteld hebben die *het* toen hoorden, zeiden:

Let nu op!

Hij roept Elias.

Elia

Ἡλίαν < Ἡλίας

³⁶ δραμῶν δὲ εἷς, καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθεῖς τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας καθελεῖν αὐτόν.

³⁶ Maar één, die droeg toen en die vulde toen een sponge van slechte zure wijn, én dan rondom een riet plaatstend, die liet hem drinken, zeggend:

δραμῶν < τρέχω

σπόγγον < σπόγγος

περιθεῖς < περιτίθημι

ἐπότιζεν < ποτίζω

γεμίσας < γεμίζω

ὄξους < ὄξος ook: (wijn)azijn

Jullie, zend nu weg!

Laten wij nu waarnemen of Elias komt om hem neer te halen.

< ἀφήμι (2p mv.)

καθελεῖν < καθαιρέω

³⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε.

³⁷ Maar Jehsoe, dan wegzegend een groot stemgeluid, blies toen de adem uit.

alternatief: liet de geest uit

ἐξέπνευσε < ἐκπνέω letterlijk: πνεῦμα (geest / wind / adem) uit doen

³⁸ καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.

³⁸ En de sluijer van de tempel werd toen in twee gesplitst van boven af tot beneden.

καταπέτασμα < καταπέτασμα

ἐσχίσθη < σχίζω

³⁹ ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὸς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ.

³⁹ Maar de centurio – *bevelhebber over honderd* – die *zich* erbij op gesteld heeft tegenover hem, die toen waar nam dat hij dan toen zó krijsend de adem uit blies, zei toen:

κεντορίων Grieks: "aanstecker"
ἐξ ἐναντίας < ἐναντίος

alternatief: de geest uit liet

Werkelijk, dit mens was een zoon van God.

⁴⁰ ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσὴ μῆτηρ, καὶ Σαλώμη,

⁴⁰ Maar er waren ook vrouwen *aanschouwend* van ver, te midden van dezen was ook Maria Magdalene, en Maria, die van Jakobos, die kleine, en van Joses *de* moeder, en Salome.

γυναῖκες < γυνή
Μαρία ἡ Μαγδαληνή
Ἰακώβου < Ἰάκωβος
Ἰωσὴ μῆτηρ < Ἰωσῆς
Σαλώμη
θεωροῦσαι < θεωρέω

⁴¹ αἱ καί, ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

⁴¹ Dezen ook, *die* daar toen waren in Galilaia, zij volgden met hem, en dienden voor hem, en veel andere vrouwen die toen samen met hem opgingen naar Jeruzalem.

Γαλιλαία < Γαλιλαία
διηκόνουν < διακονέω
συναναβᾶσαι < συναναβαίνω
Ἱεροσόλυμα

Joseph van Arimathiaia

vervolg Markos, hoofdstuk 15

⁴² Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν Παρασκευή, ὃ ἐστὶ προσάββατον.

⁴² En *terwijl het* toen reeds avond werd, het was immers *de dag van* Voorbereiding, dat is de voorsabbat – *de avond voor sabbat* – ...

ὀψίας < ὀψία van ὄψιος (later)
ἐπεὶ omdat [...] immers
προσάββατον < προσάββατον avond voor sabbat

⁴³ ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

⁴³ ... ging Joseph, die van Arimathiaia, een gracieuse raadsheer, die ook zelf het koninkrijk van God aannam. Dan ondernemend, ging hij toen naar Pilatos, en vroeg toen zelf het lichaam van Jehsoe.

Ἀριμαθαίας < Ἀριμαθαία (Joh. 19:38)
εὐσχήμων βουλευτῆς ook: senator
βασιλείαν < βασιλεία προσδεχόμενος < προσδέχομαι
τολμήσας < τολμάω
σῶμα

⁴⁴ ὃ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλοι ἀπέθανε.

⁴⁴ Maar Pilatos verwonderde *zich* toen *dat* hij op die manier reeds gestorven is. Dan de centurio tot zich roepend, vroeg hij hem toen, hoe lang geleden die toen stierf. ...

τέθνηκε < θνήσκω
προσκαλεσάμενος < προσκαλέω
εἰ πάλοι

⁴⁵ και γουὸς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἔδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ.

⁴⁵ ... En *dat* dan kennen lerend van de centurio, deed hij zelf het lichaam cadeau aan Joseph.

ἔδωρήσατο < δωρέομαι letterlijk: cadeau-doen

⁴⁶ και ἀγοράσας σινδόνα, και καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι, και κατέθηκεν αὐτόν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, και προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

⁴⁶ En dan kopend een fijn gewezen kleed en hem dan neerhalend, wikkelde hij *hem* toen in met het fijn gewezen kleed, en legde hem neer in een graf(monument), dat was uit rots gehouwen. En hij rolde er toen een steen naar toe op de deur van het graf(monument).

ἀγοράσας < ἀγοράζω

ἐνείλησε < ἐνείλω

κατέθηκεν < κατατίθημι

μνημείῳ < μνημείον

λελατομημένον < λατομέω stenen hakken

πέτρας < πέτρα

προσεκύλισε < προσκυλίω

λίθον < λίθος

θύραν < θύρα

⁴⁷ ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ και Μαρία Ἰωσήφ ἔθεώρουν ποῦ τίθεται.

⁴⁷ Maar Maria Magdalene en Maria van Josés *aanschouwden* hoe hij werd geplaatst.

De eerste van de sabbatten

Markos, hoofdstuk 16

¹ Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ και Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου και Σαλώμη ἠγόρασαν ἄρώματα, ἵνα ἔλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

¹ En *terwijl* de sabbat dan voortging, Maria Magdalene en Maria, die van Jakobos, en Salome kochten toen specerijen, met het doel dat zij gaand hem zouden voorbereiden.

σαββάτου < σάββατον rust / traditioneel: week

διαγενομένου < διαγίνομαι letterlijk: door-geworden

ἀρώματα < ἄρωμα aroma

ἀλείψωσιν < ἀλείφω ook: insmeren

² και λίαν πρωὶ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.

² En zeer vroege *morgen* van de eerste van *de* sabbatten komen zij bij het graf(monument), *terwijl* dan de zon opging.

τῆς μιᾶς σαββάτων

traditioneel vertaald: eerste dag van de week

ἡλίου < ἥλιος

ἀνατείλαντος < ἀνατέλλω

Sabbat: rustdag of week?

In traditionele bijbels wordt in vers 1 de “sabbaton” als “sabbat” (rustdag) vertaald en in vers 2 wordt een meervoud van “sabbaton” vertaald als: week (periode van zeven dagen). Er is in de Griekse tekst geen aanwijzing om dit zo te doen. Logischer wijs zou het in beide versen als sabbat vertaald moeten worden. Overigens was er na deze Pascha een dubbele sabbat.

³ και ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

³ En zij zeiden tegen zichzelf:

Wie van ons zal de steen weggrollen van de deur van het graf(monument)?

ἀποκυλίσει < ἀποκυλίω

⁴ καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

⁴ En dan weer ziend,
aanschouwde zij dat de steen is weggerold,
want *deze* was zéér groot.

ἀναβλέψασαι < ἀναβλέπω

μέγας σφόδρα

⁵ καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν· καὶ ἔξεθαμβήθησαν.

⁵ En dan ingaand in het graf(monument),
namen zij toen een jonge man, die gezeten is, waar
aan de rechterzijden,
zich een wit gewaad omgeworpen hebbend.
En zij werden toen ontsteld.

καθήμενον < κάθημαι

νεανίσκον < νεανίσκος

δεξιοῖς < δεξιός

λευκὴν < λευκός

στολὴν < στολή

ἔξεθαμβήθησαν < ἐκθαμβέω letterlijk: uit-verbaasd

⁶ ὁ δὲ λέγει αὐταῖς,

Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.

⁶ Maar die zegt aan deze vrouwen:

αὐταῖς (nadrukkelijk alleen vrouwelijk)

Word niet ontsteld!

Zoek Jehsoe de Nazarener die aan de paal gehecht is!

Hij werd toen gewekt. Hij is niet hier.

Let nu op de plaats waar zij hem toen zetten! ...

ζητεῖτε < ζητέω

ἠγέρθη < ἐγείρω

⁷ ἀλλ' ὑπάγετε, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

⁷ ... Maar jullie, ga, *huppakee!*

Zeg nu zijn leerlingen en aan Petros, dat:

Hij voor jullie uit voert naar Galilaia!

Daar zullen jullie hem zelf waarnemen,

zoals ik toen zei aan jullie.

ὑπάγετε < ὑπάγω 2p meervoud van: hupagee! ga!

⁸ καὶ ἔξελθοῦσαι ταχὺ ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ.

⁸ En dan snel uitgaand,
vluchtten zij toen van het graf(monument).
Maar beven en verstandsverbijstering had deze vrouwen
en met niemand, niet één, spraken zij toen,
want zij vreesden.

ἔφυγον < φεύγω

τρόμος ἔκστασις

αὐτὰς (nadrukkelijk alleen vrouwelijk)

ἐφοβοῦντο < φοβέω

Maria Magdalene bracht verslag uit

vervolg Markos, hoofdstuk 16

⁹ Ἀναστὰς δὲ πρῶτῃ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἐπὶ δαιμόνια.

⁹ Maar dan opstaand *in de vroege morgen*
met *de* eerste van sabbat
verscheen Maria Magdalene eerst,
van wie hij zeven goddelijke machten
uitgeworpen had.

πρῶτῃ < πρῶτος

ἐφάνη < φαίνω

ἐπτά

ἐκβεβλήκει < ἐκβάλλω

δαιμόνια < δαιμόνιον demonen

¹⁰ ἐκεῖνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι.

¹⁰ Die daar dan gaand,

bracht er toen verslag van uit aan dezen met hem,

aan wie *het* toen geworden was,

zij rouwden en huilden.

ἀπήγγειλε < ἀπαγγέλλω

πενθοῦσι < πενθέω

κλαίουσι < κλαίω

¹¹ κάκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.

¹¹ En zij daar dan horend dat hij leeft

en toen aanschouwd werd door haar,

wantrouwden zij *het* toen.

ζῆ < ζάω

ἐθεάθη < θεάομαι

ἠπίστησαν < ἀπιστέω

Onderweg van Jeruzalem naar Emmaoes

vervolg Markos, hoofdstuk 16

¹² Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερῶθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.

¹² Maar na deze *dingen*

aan twee uit hen die rondwandelden,

werd hij toen openbaar gemaakt

in een andere vorm – *een andere gedaante* –

met *hen* gaand naar een akker.

περιπατοῦσιν < περιπατέω

ἐφανερῶθη < φανερόω

ἑτέρα μορφῇ < μορφή

¹³ κάκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

¹³ En zij daar dan er van weg gaand,

brachten zij er toen verslag van uit

aan de overigen.

Ook door die daar vertrouwden zij *het* toen niet.

λοιποῖς < λοιπός

ἐπίστευσαν < πιστεύω

Een scheldend en dreigend weerzien

vervolg Markos, hoofdstuk 16

¹⁴ Ὑστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανερῶθη, καὶ ὠνειδίσει τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγγεγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.

¹⁴ Later *terwijl zij* opgesteld zijnd,

werd hij toen aan hen, de elf, openbaar gemaakt.

Hij verweet hen toen hun wantrouwen

en hardhartigheid,

omdat zij *het* niet vertrouwden

door *hen* die hem, die gewekt is, aanschouwden.

ὑστερον < ὕστερος

ἀνακειμένοις < ἀνάκειμαι

ἑνδεκα

ὠνειδίσει < ὠνειδίζω schelden

ἀπιστίαν < ἀπιστία

σκληροκαρδίαν < σκληροκαρδία

ἐγγεγερμένον < ἐγείρω

¹⁵ καὶ εἶπεν αὐτοῖς,

Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

¹⁵ En hij zei toen aan hen:

Dan gaand naar de gehele wereldorde,

kondig dan het eu-angelion – *het goede nieuws* – af

als een heraut

aan heel de grondvesting!

κόσμον ἅπαντα < κόσμος kosmos

εὐαγγέλιον

κηρύξατε < κηρύσσω heraut-doen = aankondigen als een boodschapper van het hof

κτίσει < κτίσις stichting / traditioneel: schepping

¹⁶ ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

¹⁶ Die *het* vertrouwt en dan ondergedompeld wordt zal gereed worden. βαπτισθεὶς < βαπτίζω

Maar die *het* dan wantrouwen, zal *vijandelijk* tegen geoordeeld worden. κατακριθήσεται < κατακρίνω

¹⁷ σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς·

¹⁷ Maar tekenen volgen bij *hen* die deze *dingen* dan vertrouwen. σημεῖα < σημεῖον παρακολουθήσει < παρακολουθέω

In mijn naam zullen zij goddelijke machten uitwerpen. ἐν τῷ ὀνόματί < ὄνομα

Met nieuwe tongen – *of talen* – zullen zij praten. καιναῖς < καινός γλώσσαις < γλῶσσα
λαλήσουσι < λαλέω lallen / "lullen" / babbelen / (informeel) praten

¹⁸ ὄφεις ἄροῦσι· κἄν θανάσιμόν τι πίωνσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἄρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἔξουσιν.

¹⁸ Slangen zullen zij opnemen. ὄφεις < ὄφις

En zullen zij dan wat dodelijks drinken, *dan* zal het hen echt niet schaden. κἄν = καὶ ἄν (en + an-partikel (zou)) θανάσιμόν < θανάσιμος
βλάψει < βλάπτω

Op zieke *mensen* zullen zij handen plaatsen, en zij zullen het goed hebben. ἄρρώστους < ἄρρωστος ἐπιθήσουσι < ἐπιτίθημι
καλῶς ἔξουσιν < ἔχω ook: houden

Overal werd het woord verkondigd

vervolg Markos, hoofdstuk 16

¹⁹ Ὁ μὲν οὖν Κύριος, μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.

¹⁹ Dus enerzijds, na dat praten met hen, werd Meester toen opgenomen tot in de Oeranos, en deed *zich* toen neerzitten aan de rechterzijde van God. ἀνελήφθη < ἀναλαμβάνω
ἐκάθισεν < καθίζω

²⁰ ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.

²⁰ Anderzijds, zij daar dan uitgaand, kondigden toen af als een heraut, overal. *Terwijl* de Meester samenwerkend, en het woord bevestigend door tekenen die er op volgen. πανταχοῦ
συνεργοῦντος < συνεργέω
βεβαιοῦντος < βεβαιόω
ἐπακολουθούντων < ἐπακολουθέω

Amen. ἀμήν